

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการบริหารการศึกษาในรูปแบบนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 อันประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู จำนวน 107 โรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบปลายเปิด และแบบบันทึกความเห็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ และการสังเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

สภาพการดำเนินงานบริหารการศึกษาในรูปแบบนิติบุคคลของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า การดำเนินงานที่อยู่ในระดับสูงสุดในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานทั่วไป เกี่ยวกับการประสานงานกับชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของโรงเรียน และการให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ สาธารณชน ตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ เกี่ยวกับการวางระบบการจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ ครบถ้วน และง่ายต่อการปฏิบัติ และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของข้าราชการครูผ่านการดำเนินการให้ความรู้ฝึกอบรม สร้างขวัญ กำลังใจ เป็นต้น การสนับสนุนให้ข้าราชการครูที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นได้ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และ 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานบริหารการศึกษาในรูปแบบนิติบุคคลของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า ขาดแคลนครู ทำให้มีครูไม่ครบชั้น ภาระงานด้านสนับสนุนการสอนของครูมีมากเกินไป ชุมชนยังไม่เข้าใจงานด้านวิชาการของโรงเรียน งบประมาณในการบริหารจัดการมีจำกัด การปฏิบัติงานของบุคลากรมีความซ้ำซ้อนไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ส่วนข้อเสนอแนะนั้น ควรจัดหาเจ้าหน้าที่เฉพาะงานทำหน้าที่งานธุรการ การเงิน ควรประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญทางวิชาการให้ชุมชนเพิ่มมากขึ้น เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดหาบุคลากรให้สถานศึกษาครบทั้งสายผู้สอนและสายสนับสนุนการสอน

ส่วนแนวทางการดำเนินงานบริหารการศึกษาในรูปแบบนิติบุคคล ของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า ควรดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระบบ สร้างการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา จัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาที่เป็นเงินนอกงบประมาณ เพิ่มพูนความรู้ ประสพการณ์ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับประเด็นใหม่ทางการศึกษา และสร้างช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ABSTRACT

180169

The purpose of this research was to study state and problem situations to make suggestions regarding the educational administration as a legal entity of basic educational institution within the Lampang Educational Service Area 3

The populations under this study were educational institution administrators, chairpersons of committees under basic educational institutions, 107 teachers, and 13 expert persons from Lampang Educational Service Area 3

The instruments used were a checklist and open-ended questionnaire, including record papers of group conversation's opinions. Subsequently, collected data was analyzed and using frequency, percentage and synthesis data.

The state of administration performances results concluded that the total of performances as legal entity of basic educational institutions was found at the high level in each aspect as follows; 1) the general administration aspect concerning the cooperation with community, committee under basic educational institutions, and the official of Educational Service Area 3 in order to survey the number of students who wanted to use

the service under school service area, including the service concerning educational information and other services which were useful for public people beyond appropriate and potential of educational institution, **2) the budget administration aspect** concerning the system of accounted monies within monetary and budgetary reports completed so as to allow an easier annual year consensus strategy planned via agreements formed by committees under the basic educational institutions, **3) the personnel administration aspect** which concerned teachers' support, attitude, awareness, and behaviors through giving knowledge, training and promoting etc., including supporting well-performing teachers in promotions to higher position, **4) the academic administration aspect** which concerned proving curriculum structure and learning according to school visions, and an analysis of the basic curriculum 2544, including collecting community problems and needs in developing institution curriculum.

Regarding the problems and suggestions of performances as legal entity of basic educational institutions in total it was found that there were still a lack of teachers to cover all classes, teachers had to work at supporting too much, the community little understanding concerning the school academics, the limit of administration's budget, personnel performances were repeated and not clearly systematic, schools did not participate within the community. The recommendations were: should provide personnel in documentary, budget section; should add promoting regarding the importance of academic, educational service areas; should provide enough personnel, both instructors and supporting personnel.

The means of educational administration as legal entity of basic educational institutions in total was found that community should be persuaded to participate and support all the academic systems of the educational institution, create participation regarding the follow-up, examine and assess the results of the academic performances of educational institutions', provide incomes and educational institutions' advantages besides government budget, give more knowledge and experiences for educational institutions' personnel regarding new educational issues, including creating communication between educational institutions and the community, in order to enhance awareness and participation in the development of educational qualifications.